УДК 631.12.001.76:658.27

Бухало Олена Василівна,
к.е.н., доц., доцент кафедри виробничого менеджменту та агробізнесу,
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті обґрунтовано теоретико-методологічні підходи до створення умов підвищення здатності аграрних підприємств щодо подальшого інноваційного розвитку. Без створення цих умов збільшуватиметься відставання України в галузі застосування нововведень у технологічні процеси рослинництва і тваринництва. Метою статті є обґрунтування теоретичних підходів до визначення значення впливу інноваційної діяльності на розвиток ресурсного потенціалу підприємств аграрного сектора економіки. Процеси оновлення мають бути тісно пов'язані з ринковими відносинами, бо основна маса інновацій реалізується в ринковій економіці, як засіб вирішення виробничих і комерційних завдань підприємств, що є найважливішим фактором забезпечення їх стійкості, економічного росту і конкурентоспроможності. Доведено, що Україні вкрай необхідні системні дослідження проблем формування інноваційної стратегії як основи стійкого розвитку економіки, напрацювання методів державного регулювання інноваційної сфери. Наведено конкретні приклади досягнень провідних наукових центрів НААН, але обсяги та рівень наукових розробок, а особливо їх впровадження ще не задовольняють у повній мірі потреби аграрного сектора. З метою вдосконалення виробництва в результаті освоєння нових знань і здійснення впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу, відмічається необхідність гнучкого підходу до використання та оновлення існуючого ресурсного потенціалу аграрних підприємств. Запропоновано інноваційну модель розвитку, яка охоплює створення соціально-економічних, організаційних і нормативних умов, та наведено приклад її реалізації на регіональному рівні. Обґрунтовано, що державна інноваційна політика реалізується через створення та управління спеціальними Програмами розвитку інноваційної діяльності. Доведено, що перехід підприємств аграрного сектору на інноваційну модель розвитку – перспективний напрям, який сприятиме ефективному використанню їхнього ресурсного потенціалу.

Ключові слова: *інновації, інноваційна модель, ресурсний потенціал, ефективність, конкурентоздатність, інформаційне забезпечення.*

ВСТУП

Постановка проблеми. Важливим завданням інноваційної діяльності в аграрному секторі є підвищення ефективності використання і збільшення ресурсного потенціалу галузей сільського господарства за рахунок інтенсивного ведення процесу виробництва й реалізації кінцевого продукту. Дослідження проблем інноваційної діяльності знаходяться у полі зору економічної науки. Це обумовлено тим, що в сучасних умовах інновації є вирішальним чинником розвитку аграрних підприємств.

Стратегія інноваційного розвитку націлена на збільшення ресурсного потенціалу, і вимагає зусиль по створенню сприятливих умов для здійснення науково-технічної та інноваційної діяльності.

Це передбачає подальше дослідження визначеної проблеми та розробку напрямів з її вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним і практичним аспектом інноваційної діяльності та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств присвячені наукові дослідження відомих українських учених таких, як: В. Андрійчук, М. Бутко, І. Вініченко, В. Геєць, О. Дацій, М. Лендєл, О. Оніщенко, Б. Пасхавер, В. Россоха, О. Ульянченко, А. Юзефович та ін. Однак, визначаючи безперечні досягнення вищенаведених науковців слід наголосити на необхідності більш глибокого дослідження впливу інноваційної діяльності на розвиток ресурсного потенціалу аграрних підприємств.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування теоретичних підходів до визначення значення впливу інноваційної діяльності на розвиток ресурсного потенціалу підприємств аграрного сектора економіки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Потреба в науково-технологічних та інноваційних розробках у галузях АПК зумовлюється зростанням попиту суспільства на якісні конкурентоспроможні вироби, продукцію і послуги, що, своєю чергою, вимагає модернізації, реконструкції та перебудови всього агропромислового комплексу. Упровадження новітніх науково-технічних розробок і технологічних процесів формує технологічні зміни у всіх сферах господарської діяльності підприємств різних форм власності [1].

У той саме час технологічний потенціал в Україні продовжує скорочуватися. За останні роки кількість розробок із створення нових видів техніки і технології зменшилася в 3,2 рази, з них розробок, технічний рівень яких вище світового – у 5,1 рази, розробок, технічний рівень яких відповідає світовому – у 3,4 рази, але починаючи з 2006 р. спостерігається деяке пожвавлення інноваційної діяльності. На сьогодні наукові установи виступають як

розробниками, так і провідниками впровадження інновацій.

Зокрема, в ННЦ «Інститут землеробства НААН» до бази даних інноваційних продуктів, створених центром у 2006-2014 рр., включено 242 наукові розробки, які рекомендовано до освоєння в науці та практиці. Нині у Державному реєстрі сортів рослин, придатних до поширення в Україні, зареєстровано 135 сортів і гібридів рослин селекції інституту [2, с. 41].

Останнім часом активізувалася робота ННЦ «Інститут механізації і електрифікації сільського господарства» НААН, яким у результаті виконання фундаментальних досліджень було створено, лише у 2014 р., 7 концепцій та теорій, 9 методик, 3 наукові засади. За результатами виконання прикладних досліджень було розроблено 22 зразки нової техніки, 6 конструкторських документацій на нові зразки техніки, машин та обладнання, розроблено 3 технології, видано 7 рекомендацій. Пройшли апробацію у виробничих умовах 12 зразків технічних засобів, 3 механізовані технології. Впроваджено у виробництво 4 найменування машин та обладнання, Інститутом було проведено 40 патентних досліджень, подано 24 заявки на зразки і способи та 3 заявки на корисні моделі, отримано 26 охоронних документів, з них 15 на винаходи і 11 на корисні моделі [2, с. 42].

Вченими ННЦ «Інститут аграрної економіки» розроблено і рекомендовано для застосування інтерактивну модель інституціонального забезпечення активізації інноваційної діяльності в аграрному виробництві. Опрацьовано методику оцінки та здійснено розрахунки ефективності біодизелю з олійних, біоеталону з меляси і буряків цукрових та зернових культур, використання соломи як енергетичної сировини та як добрива; опрацьовано методику і здійснено розрахунки визначення ефективності застосування сидеральних та азотофіксувальних культур [2, с. 54].

Проте обсяги та рівень даних наукових розробок, а особливо рівень їх впровадження у виробництво, ще не задовольняють в повній мірі потреби аграрного сектора економіки. Обмеженість у фінансуванні, гальмування процесу «розробка → апробація → дослідне впровадження → виробництво», все це може призвести до руйнації науково-технічної сфери і втрат перспектив інноваційного прогресу в країні, ослаблення економічного стану підприємств і аграрної галузі в цілому.

Для України на сучасному етапі розвитку існує необхідність впровадження нових технологій у сільськогосподарське виробництво та переробку виробленої сільськогосподарської продукції. Нарощування обсягів виробництва в сільському господарстві стане основою для розвитку інших галузей економіки, особливо для переробної та харчової промисловості. З іншого боку, неповна і неглибока переробка сільськогосподарської продукції в аграрній сфері зумовлюється нестачею сучасних технологій, що призводить до значної втрати товарної маси і зменшує фінансову віддачу.

Унаслідок цього підприємства не можуть реінвестувати засоби в подальшу модернізацію виробництва, забезпечити економічне зростання. Низька купівельна спроможність населення і до недавнього часу експансія імпорту позначається на наповненні вітчизняного ринку продовольчими товарами і продуктами харчування.

Проведені дослідження показують, що найбільш перспективним у цьому процесі є довгострокова виробнича кооперація з метою впровадження інновацій для вітчизняного інвестора в галузях АПК за такими напрямами:

- виробництво зернових культур;
- виробництво і переробка олійних культур, плодів, ягід і винограду;
- м'ясо-молочний продовольчий підкомплекс;
- спільні проекти й наукові дослідження в межах міжнародної кооперації праці.

Виробнича кооперація у процесі спільної діяльності здатна забезпечити накопичення для послідовного оновлення матеріально-технічної бази аграрного сектора, і, на цій основі, зростання економічної ефективності агропромислового виробництва й рівня споживання агропродовольчої продукції.

У той же час більший вплив на активізацію діяльності сільськогосподарських підприємств забезпечує функціональна диверсифікація, яка з'являється безпосередньо зі спектра змін, що обумовлені технологічними нововведеннями. При цьому зміни при більшості випадків приймають форму інтеграції підприємств, які забезпечують функціонування ланцюга взаємозв'язків «виробництво-споживання».

Необхідно відмітити тенденцію створення принципово нових інтегрованих господарських структур, заснованих на приватно-акціонерній формі власності і адаптованих до ринкових вимог, зокрема на базі переробних підприємств, господарств сировинної зони і сервісних підприємств створюються міжгалузеві асоціації. Такі напрями господарювання підвищують регіональну ефективність виробництва продуктів харчування.

Формування ринку нововведень у сучасних умовах господарювання показує, що перехід від одної якості до іншої потребує витрат ресурсів (енергії, часу, фінансів). Процес переходу від нового (новації) в нововведення (інновації) також потребує витрат різних ресурсів. Процес комерціалізації нововведень створює нову ринкову нішу на ринку капіталів і формує ринок нововведень.

Інновації – процес постійного оновлення в усіх сферах підприємництва, причому це не тільки технічні і технологічні ресурси, але й усі зміни, що сприяють покращенню діяльності підприємств аграрної сфери.

Процеси оновлення мають бути тісно пов'язані з ринковими відносинами. Це пов'язано з тим, що основна маса інновацій реалізується в ринковій економіці підприємництва структурами, як засіб вирішення виробничих і комерційних завдань, як найважливіший фактор забезпечення їх стійкості, економічного росту і конкурентоспроможності.

Інноваційна діяльність підпорядкована досягненню головної мети – максимально повному задоволенню запитів споживачів за кількістю і якістю запропонованої продукції, послуг при мінімальних

витратах на їх розробку, впровадження та реалізацію. Таким чином, інноваційна діяльність є складною комплексною проблемою, потребує виділення інтерактивних варіантів і їх оптимізації.

Із зростанням на світовому і національному ринках конкуренції та прискорення науково-технічного прогресу оптимізація виробництва є вирішальною умовою стійкого розвитку сучасних економічних систем. Імператив ринкової економіки – впровадження нововведень і перерозподілу ресурсів із менш ефективних сфер господарювання в більш ефективні під впливом конкуренції на ринку товарів, праці та капіталу.

Оскільки інноваційна діяльність – це системний процес, що забезпечує постійне вдосконалення виробництва в результаті освоєння нових знань і здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, то її впровадження вимагає гнучкого підходу до використання вже сформованого ресурсного потенціалу та постійного оновлення ресурсного потенціалу аграрних підприємств з урахуванням нових технологічних вимог (рис. 1).

Основна характерна риса інноваційного підприємства сільськогосподарського призначення полягає у створенні та комерційному використанні техніко-економічних нововведень у галузях аграрної сфери. Основою діяльності є нововведення, які формують прибутки як окремих виробничих галузей, так і галузей з надання послуг, що дозволяє створити новий ринок чи задовольнити нові потреби.

Рис. 1. Вплив інноваційної діяльності на розвиток ресурсного потенціалу аграрних підприємств [5, с. 108]

Реалізація інноваційних програм більш ефективною є в ринковому підприємницькому середовищі, яке постійно знаходиться в пошуку нових форм організації і управління з метою отримання сталих прибутків. Підприємництво в інноваційній сфері як процес включає такі стадії: пошук нової ідеї та її економічна оцінка, складання бізнес-плану її досягнення, пошук необхідних ресурсів, які відповідали б необхідним умовам, функціонально-вартісний аналіз, ринкові випробування, управління процесом чи підприємством.

У ринковій економіці інноваційне підприємство має такі форми: технопарки, технополіси, інкубатори інноваційного бізнесу, а також малі приватні підприємства. Ідея технопарку полягає у створенні такої структури, яка б забезпечувала зв'язок дослідного центру з бізнесом, створює і підтримує на всіх етапах наукової розробки малі високотехнічні підприємства і сприяє їх впровадженню у виробництво продукції сільського господарства. Технополіс – структура, що охоплює в цілому невелике місто чи населені пункти, розвиток яких цілеспрямовано зорієнтований на розміщення в них наукових і науково-виробничих комплексів. Основою конкуренції технополісу є стратегія науково-дослідної роботи, яка робить наголос на потребі розвитку власних технологій. Головне призначення бізнес – інкубатора полягає у підтримці малого інноваційного підприємства на початку його діяльності.

Проведені дослідження показують, що продуктові підкомплекси як об'єкти аналізу планування й інноваційного впровадження мають такі особливості:

- вони орієнтовані на задоволення потреб населення в конкретних видах продукції, тому аналіз і прогноз виробництва повинні включати вивчення динаміки і структури потреб, платоспроможного попиту методом порівняння фактичного споживання і раціональних норм;

- є складним багатогалузевими формуваннями, що породжує множину різноманітних зв'язків, матеріальних, фінансових та інших пропорцій між його

структурними складовими. Тому при розробці перспектив розвитку продуктових підкомплексів на основі інновацій необхідно враховувати рівень розвитку, динаміку, інтенсивність міжгалузевих зв'язків;

- зв'язані між собою спільними для всього АПК неспеціалізованими виробничими ресурсами (капітальні вкладення, основні фонди, трудові ресурси), тому при плануванні їх розвитку потрібно враховувати характер взаємодії між підкомплексами;

- кожний продуктовий підкомплекс можна розбити на ряд територіальних ланок із специфічними природно-кліматичними і соціально-економічними умовами, які повинні бути відображені в аналітичних розрахунках і пов'язані із загальними тенденціями розміщення продуктивних сил країни;

- аграрна частина продуктових підкомплексів представлена кількома категоріями господарств. Кожне з них має свою специфіку в організації виробництва і реалізації продукції, що повинно бути відображено в системі прогнозованих показників;

- організаційно-управлінська структура продуктових підкомплексів є невід'ємною частиною всього агропромислового комплексу.

Безперечно вихід сільського господарства на траєкторію сталого економічного розвитку залежить від реалізації комплексу заходів, серед яких провідне місце займають заходи інвестиційно-інноваційного характеру, що передбачають максимальне використання і прискорене освоєння наукомістких технологій. У цілому інноваційна модель розвитку охоплює створення соціально-економічних, організаційних і нормативно-правових умов.

Такий підхід забезпечить ефективне відтворення, розвиток та використання науково-технічного потенціалу, впровадження сучасних енерго-й ресурсозберігальних технологій, виробництво і реалізацію нових видів конкурентоспроможної продукції.

Перехід на інноваційну модель розвитку в аграрному секторі - досить складний і тривалий процес, який базується на ґрунтовних наукових розробках і передбачає:

- наявність і розвиток наукових інституцій та наукових кадрів для її реалізації;

- наявність інноваційної продукції – практично значущих наукових розробок;

- наявність попиту на інноваційну продукцію з боку аграрних підприємств;

- наявність рекламно-інформаційних центрів та інших елементів інфраструктури ринку інновацій;

- організацію супроводження інноваційних (технологічних) проектів;

- створення системи мотивації науковців і виробників до розробки, впровадження і використання інноваційного продукту.

На думку С. О. Тивончука, механізм стимулювання агроформувань щодо реалізації інноваційних проектів має передбачати першочерговість отримання ними довгострокових кредитів на придбання технічних засобів і технологічних ресурсів, зниження податкового тиску, зокрема звільнення їх від ПДВ, створення агроінноваційного фонду та регулярне наповнення складових елементів ринку інноваціями з тим, щоб задовольнити ними потреби товаровиробників [6, с. 313-315].

Прикладом реалізації регіональної інноваційної моделі господарювання є агроформування Харківської області, які вже кілька років працюють у межах Комплексної програми розвитку сільського господарства регіону, сформованої на основі кращих досягнень науки і практики. Супроводження програми здійснює Центр наукового забезпечення агропромислового виробництва області, який об'єднує 16 наукових установ і навчальних закладів. Завдяки реалізації основних напрямів Програми Харківська область нарощує виробництво валової продукції сільського господарства за всіма категоріями господарств (табл. 1).

Над упровадженням Програми працюють 130 докторів і понад 1000 кандидатів наук. Так, у 2013 р. цей приріст проти 2000 р. досяг 67,9%, виробництво зерна збільшилося на 31,5 %, соняшнику – 26,5%.

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності визначені Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». Досить важливим моментом, що зазначений у даному законі, є такі вимоги до учасників ринку при формуванні ринку інноваційних нових продуктів та високих технологій, як:

- застосовувати новітні ресурсозберігальні системи машин і механізмів,

- створювати та впроваджувати у виробництво нові види продукції сортів і гібридів сільськогосподарських культур, високопродуктивні породи тварин і птиці, продукти переробки сільськогосподарської продукції;

- формувати високий рівень людського капіталу;

формувати інтелектуальний потенціал з високоосвічених професійних кадрів у всіх сферах агропромислового виробництва.

Крім того, важливою умовою успішної науково-технічної й інноваційної діяльності в аграрному секторі є стимулювання створення, випробування та впровадження наукової продукції (сортів і гібридів рослин, порід тварин, технологій виробництва й переробки сільськогосподарської продукції, машин і механізмів, супроводження інноваційно-інвестиційних програм).

Варто також зазначити, що у світі все більше відчувається дефіцит природних ресурсів, що потребує появу нових технологій, котрі дозволять заощаджувати природні ресурси – ресурсозберігальних технологій.

Розширення інтеграційного простору дозволяє підприємствам більш повно використовувати економію від масштабу виробництва і комбінування форм і способів інтеграції в агропромисловому комплексі, здійснювати ефективне ведення агробізнесу в умовах раціонального використання і відтворення ресурсного потенціалу.

Таблиця 1

Динаміка показників виробництва валової продукції сільського господарства у Харківській області

Показник	Роки				Відхилення		
	1990	2000	2010	2013	2013 у % до 1990	2013 у % до 2000	2013 у % до 2010
Валова продукція сільського господарства, всього (у постійних цінах 2010 р. млн грн. в т.ч.	15631,2	8722,9	8943,7	14644,5	93,7	167,9	163,7
валова продукція рослинництва	8347,9	5977,1	5710,0	11119,4	133,2	186,0	194,7
валова продукція тваринництва	7283,3	2745,8	3233,8	3525,1	48,4	128,4	109,0
Індекс валової продукції до попереднього року, %	-	0,56	1,03	1,20	-	-	-
Виробництво основних видів продукції рослинництва у всіх категоріях господарств, тис. т							
зерно	3007,4	1267,6	1266,5	4201,5	139,7	331,5	331,7
соняшник	247,9	342,4	703,1	1117,8	450,9	326,5	159,0
Виробництво основних видів продукції тваринництва у всіх категоріях господарств							
м'ясо тис. т	338,1	128,9	119,4	129,7	38,4	100,6	108,6
молоко, тис. т	1270,6	539,6	467,2	536,7	42,2	99,5	114,9
яйця, млн. шт.	1106,7	479,3	1100,6	1214,1	109,7	253,3	110,3
вовна, т	982	424	56	64	6,5	15,1	114,3

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, державна інноваційна політика щодо стратегічних пріоритетних напрямів реалізується через створення та управління спеціальними Програми розвитку інноваційної діяльності, що передбачають комплексний підхід до її реалізації за всіма складовими:

наука → створення та впровадження інноваційної продукції → техніко-технологічне переоснащення виробництва → навчання, підготовка і збереження кадрів → маркетингові дослідження щодо інновацій → інформаційне забезпечення → контроль за виконанням інноваційної програми.

Проте створення інноваційних програм вимагає нового підходу до управління ними. Від фахівців вимагається при виборі тієї чи іншої програми вірно оцінити можливість її реалізації в даному регіоні та передбачити економічні наслідки від упровадження тієї чи іншої програми в життя. При цьому одне з найбільш важливих питань – системність при оцінці і розпорядженні наявним ресурсним потенціалом та можливості його відновлення.

Таким чином, проблема розвитку науково-технічної й інноваційної діяльності в аграрній сфері багатогранна і складна. Однак перехід агроформувань на інноваційну модель розвитку – перспективний напрям, який створює сприятливе середовище для ефективного управління у сфері використання природних, фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, сталого конкурентоспроможного розвитку реформованого аграрного сектора.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дацій О. І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. – 428 с.

2. Звіт про діяльність Національної академії аграрних наук України за 2014 р. // Упорядники: А. С. Заришняк, А. П. Минка, В. В. Кузьминський. – К.: «Аграрна наука» НААН. – 2015. – 521 с.

3. Індексний рейтинг інвестиційної привабливості країн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ra-national.ru/ratings/world- ratings/index-rating/.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.

5. Ульянченко О. В. Ресурсний потенціал аграрного сектора економіки України: управлінський аспект. – Суми: Видавництво «Довкілля», 2010. – 383 с.

6. Тивончук С. О. Інноваційна модель виробництва – визначальний вектор енергозбереження у сільському господарстві // Формування і реалізація державної політики розвитку матеріально-технічної бази агропромислового комплексу України. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – С. 313-319.

7. Euromoney's Contry Risk Rankings [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www. Euromoney.com.

8. Main economic indicators from Organization for economic cooperation and development. – OECD Economic Studies, 2012 (November). – 283 c.

Бухало Елена Васильевна

ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА РАЗВИТИЕ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА АГРАРНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье обоснованы теоретико-методологические подходы к созданию условий повышения способности аграрных предприятий к дальнейшему инновационному развитию. Без создания этих условий будет увеличиваться отставание Украины в области применения нововведений в технологические процессы растениеводства и животноводства. Целью статьи является обоснование теоретических подходов к определению значения влияния инновационной деятельности на развитие ресурсного потенциала предприятий аграрного сектора экономики. Процессы обновления должны быть тесно связаны с рыночными отношениями так, как основная масса инноваций реализуется в рыночной экономике, как средство решения производственных и коммерческих задач предприятий, является важнейшим фактором обеспечения их устойчивости, экономического роста и конкурентоспособности. Доказано, что Украине крайне необходимы системные исследования проблем формирования инновационной стратеги, как основы устойчивого развития экономики, наработки методов государственного регулирования инновационной сферы. Приведены конкретные примеры достижений ведущих научных центров НААН, однако объемы и уровень научных разработок, а особенно их внедрения, еще не удовлетворяют в полной мере потребности аграрного сектора. В целях совершенствования производства в результате освоения новых знаний и осуществления внедрения достижений научно-технического прогресса в производство и социальную сферу, отмечается необходимость гибкого подхода к использованию и обновлению существующего ресурсного потенциала аграрных предприятий. Предложено инновационную модель развития, которая охватывает создание социально-экономических, организационных и нормативных условий, и приведен пример её реализации на региональном уровне. Обосновано, что государственная инновационная политика реализуется через создание и управление специальными программами развития инновационной деятельности. Доказано, что переход предприятий аграрного сектора на инновационную модель развития - перспективное направление, которое будет способствовать эффективному использованию их ресурсного потенциала.

Ключевые слова: *инновации, инновационная модель, ресурсный потенциал, эффективность, конкурентоспособность, информационное обеспечение.*

Bukhalo O.

INFLUENCE OF INNOVATIVE ACTIVITY ON DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES RESOURCE POTENTIAL

Theoretical and methodological approaches to creating conditions for improving the ability of agricultural enterprises to further innovation development have been justified. Without creation of these conditions there will be an increase in lag of Ukraine in the application of innovation in technological processes in crops and livestock. The aim of the article is to study the theoretical approaches to determining the impact of innovation on the development of resource potential of enterprises in the agricultural sector. The update processes should be closely linked to market relations, because the bulk of innovations are implemented in a market economy, as a means of solving industrial and commercial tasks of enterprises, which is the most important factor in ensuring their stability, economic growth and competitiveness. It has been proved that Ukraine needs system studies for problems of forming innovation strategy as a basis for sustainable economic development, working out methods of state regulation of innovation sector. Specific examples of the achievements of leading research centers NAAS have been given, but the scope and level of scientific development and, especially, implementation does not yet fully meet the needs of the agricultural sector. In order to improve production as a result of the development of new knowledge and the introduction of scientific and technological progress in production and the social sphere, there is need for a flexible approach to the use and renovation of the existing resource potential of agricultural enterprises. Innovative development model has been suggested which covers the creation of social and economic, institutional and regulatory environment, and an example of implementation at the regional level has been presented. It has been proved that the state innovation policy is implemented through the creation and management of a special program of innovation. It has been proved that the transition of agricultural enterprises to innovative development model is a promising way that will contribute to the efficient use of their resource potential.

Keywords: *innovation, innovative model, resource potential, efficiency, competitiveness, information.*

Одержано 06.03.2015 р.